

Temel Eğitimde İdeal Veli Profili

Ideal Parent Profile in Basic Education

ÖZET

Günümüzde değişen toplum düzeni ile birlikte velilerinde rolleri değişmiştir. Anne ve babanın çalışmak durumunda kaldığı bu düzende, öğrencilerin yalnız kalma ve yeterli ilgi gösterememe durumu ortaya çıkmaktadır. Çocukları ile yeterli vakit geçirmeyen ebeveynlerin, aile yaşantısı ve okul yaşantısında zorluklar yaşamaktadır. Çalışmamızda temel eğitimde ideal veli profili nasıl olmalı? Eksikler neler? Öneriler neler olabilir? Bunlar üzerinde durulmaktadır. Bu araştırma, geleneksel derleme araştırmasıdır. Bu yöntem ile literatürde yer alan temel eğitimde ideal veli profili üzerine yapılan çalışmaların neler olduğu ve nasıl sonuçlar elde edildiği hakkında bilgi sunmaktadır. Çalışmada çeşitli araştırmalar ve kaynaklar incelenerek, yeni araştırmalara kaynaklık etmeye ve yeni fikirler ortaya atılmaya çalışılmıştır. İncelenen araştırmalarda öğrenci velileri, öğretmenlerle ve okul idareleri ile yapılan çalışmalar bulunmaktadır. İncelenen çalışmalar neticesinde velilerin okul ile bağlantılarını sıkı tutmaları, devamlı iletişim halinde olmaları, öğrencilerin ödevlerine yardımcı olma konusunda istekli olmaları, okula belirli aralıklarla ziyaretlerde bulunmaları gerekmektedir. İncelenen araştırmalarda öğretmenden beklenen davranışlar ise velilerle sanal görüşmeler değil de yüz yüze görüşmeleri tercih etmeleri, okula velilerin katılımını sağlamaları ve çeşitli etkinlikler düzenleyerek veliyi eğitimin içine dâhil etmeleri gerekmektedir. Araştırmalarda ele alınan diğer hususta okul idarelerinin veliler ile sadece ekonomik amaçlı görüşmeler değil aynı zamanda eğitim amaçlı görüşmelerin yapılması, okullarda sosyal etkinlikler düzenleyerek velileri davet etmeleri, anne-baba eğitimi gibi seminerler planlanmalı ve veliyi okulun bir parçası olduğunu hissettirmeleri gerekmektedir. Tüm bu bilgiler ışığında çerçeve genişletilerek ideal veli profili ancak bu şekilde sağlanacağı düşünülmektedir

Anahtar Kelimeler: Veli, Öğrenci, Öğretmen, Okul Yönetimi.

ABSTRACT

Today, with the changing social order, the roles of parents have changed. In this environment where parents have to work, students are left alone and unable to show sufficient attention. Parents who do not spend enough time with their children experience difficulties in family and school life. In our study, what should be the ideal parent profile in basic education? what are the deficiencies? what could be the suggestions? These are emphasized. This research is a traditional review. With this method, information is provided about the ideal and profile of people in basic education in the literature and how the results are achieved. In the study, various researches and sources were examined and an attempt was made to provide a basis for new research and to put forward new ideas. The studies examined include studies conducted with students' parents, teachers and school administrations. As a result of the studies examined, parents should keep close ties with the school, be in constant communication, be willing to help students with their homework, and visit the school at regular intervals. In the studies examined, the expected behaviors from teachers are that they should prefer face-to-face meetings with parents rather than random meetings, ensure the participation of parents in the school, and include parents in education by organizing various activities. Another issue discussed in the research is that school administrations should hold meetings with parents not only for economic purposes but also for educational purposes, organize social events in schools and invite parents, seminars such as parent education should be planned and parents should be made to feel that they are a part of the school. In the light of all this information, the framework should be expanded and it is thought that the ideal parent profile can only be achieved in this way

Keywords: Parent, Student, Teacher, School Management

GİRİŞ

Türk eğitim sisteminde, öğrenci başarısını etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler: öğrencinin okula ilgisi, bulunduğu okulun kültürü, düzeni, velinin ilgisi, tutumu, veli – öğrenci ilişkisi, veli – öğretmen ilişkisi şeklinde sıralanabilir. Bu faktörlerin hepsini içine alan temel faktörlerin birisinin veli olduğu söylenebilir. Eğitim sürecinde veli katılımı söylenildiğinde akla annelerin eğitim sürecine katılımı gelmektedir. Oysaki babalar da velidir ve onlar da çocuklarının eğitim-öğretim faaliyetlerinde aktif rol oynamalıdır. Eğitimde baba katılımının azlığının yanı sıra bu konuda yapılmış çalışma da azdır. Araştırmacı eğitimde veli katılımı konusunda ele alınan, incelenen 144 çalışmadan sadece 6'sı baba katılımıyla ilgili olduğunu tespit etmiştir. Araştırmacıların bu konuya önem verip üzerinde çalışmaları gerekmektedir. Çünkü çocuğun gelişiminde, başarısında anne kadar baba da büyük önem taşır (Yücetaş Artan, 2019). Toplumun sosyolojik yapısı, ataerkil aile düzeni eğitime baba katılımını engelleyen durumlardır. Çalışmada öğrencinin okula uyum sağlaması ve eğitimini sürdürmesi için velinin yapması gerekenlerin

Seher Acarbaş¹
Hakan Akyol²
Duygu Çelikesir Ünal³
Tahsin Ünal⁴
Ogün Gücer⁵

How to Cite This Article

Acarbaş, S., Akyol, H., Çelikesir Ünal, D., Ünal, T. & Gücer, O. (2023). "Temel Eğitimde İdeal Veli Profili" Adlı Eserine Dair", International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:8, Issue:56; pp:4479-4483. DOI: http://dx.doi.org/10.29228/ASR_JOURNAL.74146

Arrival: 12 November 2023
Published: 29 December 2023

Academic Social Resources Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Okul Müdür Yardımcısı, MEB, Kayseri, Türkiye

² Okul Müdür Yardımcısı, MEB, Kayseri, Türkiye

³ Okul Müdür Yardımcısı, MEB, Kayseri, Türkiye

⁴ Okul Müdür Yardımcısı, MEB, Kayseri, Türkiye

⁵ Okul Müdür Yardımcısı, MEB, Kayseri, Türkiye

ne olduğu, ideal bir veli profilinin nasıl olması gerektiği üzerinde durulacaktır. Eğitim sistemimizde ‘Temel Eğitim’ basamağını, okul öncesi, ilkokul ve ortaokul oluşturmaktadır. Bu bağlamda veli ön plana çıkmaktadır. Eğitimin her basamağında veli olsa da en önemli kırılma noktalarının temel eğitim döneminde olduğu söylenebilir. Bu dönem veya diğer eğitim dönemleri olsun, öğretmenlerin öğrencileri tek başlarına eğitebileceklerini düşünmek hata olur (Sovremennaia, 2014).

Öğrencilerin nitelikli bir eğitim almaları için toplumunda eğitime dâhil edilmesi gerekmektedir. Aile toplumu oluşturan en küçük birimdir. Bu birimde en çok vakit geçiren çocuk, buradan aldığı bilgiler ışığında hayatına yön vermektedir. Bu açıdan ailenin sorumluluğu çok fazladır. Bu sorumluluğun farkındalığını sağlamak ve çocuklarına daha iyi veli olmak adına anne-baba eğitiminin artırılması sağlanmalıdır. Bu sağlanmadığı takdirde ileriye yönelik sağlam adımlar atılması mümkün değildir. Sosyal yaşantıda sürekli bir uğraş halinde olan velilerimiz, aile eğitimine de vakit ayırmaları gerekmektedir (Çağdaş ve Seçer, 2012).

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile birlikte birçok yenilikle karşı karşıyayız. Bu yeniliklerin her alanda olduğu gibi eğitim alanında da değişimlere yol açmaktadır. Eğitimde geleneksel eğitim anlayışından, demokratik, yenilikçi ve işbirliği içinde olunan bir eğitim sistemi yerini almıştır. Bu sistem ile öğrenci velileri için içine daha fazla dâhil edilerek, öğrencinin güdüsünün, motivasyonunun artmasına katkı sağlanmaktadır. Oluşabilecek sorunlara hem kalıcı hem de hızlı çözümler üretilmesi açısından veli eğitiminde önemli bir yer almaktadır (Akkaya, 2019). Tabi bu anlatılan durumların yaşanmasını etkileyen diğer bir faktörde velilerin ekonomik durumları olmaktadır. Dearing, Kreider, Simpkins ve Weiss (2006) yaptıkları araştırmada bu konu hakkında şöyle bir sonuç çıkarmışlardır: Düşük gelirli ailelerde yaşayan çocukların başarısını artırmanın bir yolu olarak okullarda aile katılımını sağlama ve hem aile katılımını hem de çocuk başarısını gelişimsel bir olgu olarak modellemenin değerini vurgulanmalıdır. Aile katılımını arttırmak adına eğitim ortamlarının iyileştirilmesi ve durumun zenginleştirilmesi gerekmektedir. Ekonomik açıdan yeterli düzeyde olmayan ailenin okula katılımı konusunda yaşanan sıkıntı varsa bu sıkıntının giderilmesi ve yeni seçenekler üretilmesi önemli bir durumdur. Eğitimde veli katılımının sağlanması gerekmektedir. Bu katılım sağlandığı takdirde eğitimde ilerleme sağlanabilmektedir. Veli katılımının sağlanması konusunda Epstein(1995), altı farklı katılım seçeneğinden oluşan bir model belirlemiştir. Bu katılım seçenekleri şu şekilde sıralanabilir:

- ✓ Ebeveynlik: Çocukların evlerinde ders yaptıkları, öğrenme gerçekleştirdikleri ortamın veliler tarafından desteklenmesi ve geliştirilmesi,
- ✓ İletişim: Veli ile okul arasında öğrencinin eğitsel veya sosyal gelişimine katkı sağlayacak en yeterli iletişimin oluşturulması,
- ✓ Gönüllülük: Okula katılım, eğitimin bir parçası olmaya istekli veliler ile organizasyonun sağlanması,
- ✓ Evde öğrenme: Öğrencilere yardımcı olacak velilerin, nasıl destek olacakları konusunda eğitimin verilmesi,
- ✓ Karar verme: Okulda alınacak bazı kararlarda veliler arasından seçilecek temsilcinin katılımının sağlanması,
- ✓ İşbirliği: Okulda yapılacak veya yapılan herhangi oluşumda veli işbirliğinin sağlanması.

Doğan’a göre (1995, s.5-7) okul aile iş birliğinin temel ilkeleri şu şekilde olmalıdır:

- ✓ İki Yönlü İlişki Kurmak: Sağlıklı iletişim için hem okulun hem de ailenin birbirini iyi tanması gerekir. Ayrıca aileye iş birliği konusunda bilgi verilmelidir.
- ✓ Doğru Bilgi Vermek: Karşılıklı güven dürüstlikle olur. Aileler ve öğretmenler birbirlerine karşı açık ve doğru olmalıdır.
- ✓ İnandırıcılık: Okul aile ilişkilerinin en önemli ilkelerinden biri aileleri bu ilişkinin çocukları olumlu yönde etkileyeceğine dair inandırması, ikna etmesidir.
- ✓ Sabırlı Çalışmak: Okul aile iş birliği bir süreçtir. Bu süreçte iki taraf da sabırla, emekle, çabayla elinden geleni yapmalıdır. Ancak böyle olumlu sonuca ulaşılır.
- ✓ Yaygın Sorumluluk: Okul aile iş birliğinde ailenin, öğretmenin, okul idaresinin ayrı ayrı görev ve sorumlulukları vardır. Her biri bu görevleri en iyi şekilde yerine getirmekle mükelleftir.
- ✓ Açıklık: Okul aile ilişkilerinde taraflar birbirlerine açık olmalıdır. Gizli saklı iş yapılmamalıdır. Sürecin başında ne yapılacağı, nasıl yapılacağı açıkça ifade edilmelidir.
- ✓ Yineleme ve Süreklilik: Velileri sıkmadan ara ara amaçlar ve planlar tekrarlanabilir. Bu da herkese görevini hatırlatacaktır.

Çalışmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, temel eğitimde ideal veli profiline yönelik gerçekleştirilen literatür incelemesi sonucu elde edilen bilgiler özetlenmektedir. Konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelenerek herhangi bir değişiklik yapılmadan

yansıtılmaya çalışılmıştır. Kaynaklardan elde edilen bulgular ışığında yeni araştırmalara fikir vermesini sağlamak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma, geleneksel derleme araştırmasıdır. Bu yöntem ile literatürde yer alan temel eğitimde ideal veli profili üzerine yapılan çalışmaların neler olduğu ve nasıl sonuçlar elde edildiği hakkında bilgi sunmaktadır. Geleneksel derleme, en az iki kaynaktan yararlanılarak, çeşitli konular hakkında ulaşılan bilgilerin değerlendirilmesi sonucu toplanan bilgilerin toplandığı bir çalışmadır. Herdman'a (2006) göre derleme çalışması araştırılan konuların üzerine yapılan çalışmaların incelenerek, elde edilen bulgulara ve değerlendirmelere yeni yorum katılmasıdır. Diğer bir ifadeyle derleme çalışmaları, farklı zamanlarda, farklı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmaların incelenip yorumlanmasıdır.

Temel Eğitimde İdeal Veli Profili Üzerine İlgili Çalışmalar

Temel Eğitimde ideal veli profili konusunda yapılan araştırmalar incelenmiştir. Bu konu hakkında direkt bir çalışma olmayıp, yapılan çalışmalar okul öncesi dönem, ilkokul ve ortaokul ayrı ayrı ele alındığı tespit edilmiştir. Konu hakkında yapılan çalışmalarda elde edilen bulgu ve sonuçlara bakıldığında, Erkan, Uludağ ve Dereli (2016), öğretmen ve yöneticilerin görüşlerine dayanan bir araştırmada, velilerin, eğitim öğretime katılımının çok önem arz ettiğini fakat gerekli katılımın sağlanmadığı tespit edilmiştir. Bu araştırmadan elde edilen veriler neticesinde eğitim sürecine katılımda velilerin genelinde isteksizliğin hâkim olduğu sonucuna varılmış. Bu araştırmada görülen diğer hususun, velilerin okullarda veli katılımı konusunda teşvik edici çalışmaların yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda okulların velileri teşvik edici çalışmalara yer vermesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Okul idaresi ve öğretmenler veliler ile iletişimde telefonda ziyade yüz yüze konuşmayı tercih etmeliler, velilerin anne – baba eğitimi konusunda yol gösterici olmalı ve olumsuzluk doğuracak şeylere yol açacak engellerin kaldırılması sağlanmalıdır. Manolova Yalçın, Durmuşoğlu Saltalı ve Ateş (2020), 'Okul Öncesi Eğitimde Aranılan Veli Profili' adlı çalışmalarında konu hakkında incelemelerini üç farklı boyutta incelemişlerdir. Bunlar: Çocuğun gelişimi sürecinde, eğitim öğretim sürecinde ve öğretmenle iletişim sürecinde aranan veli profili şeklindedir. Bu aşamalardan ilki olan, çocuğun gelişimi sürecinde aranan veli profilinde öğretmenlerin düşüncesi kaliteli zaman geçirmeleri olmuştur. İkinci aşama eğitim öğretim sürecinde veliden istenilen davranış okulda öğretilen davranışların evde tekrarının sağlanmasıdır. Son aşamada öğretmenle iletişim sürecinde veliden istenilen davranış, saygıya dayalı istekli bir veli profilidir. Çalışmada velilerden beklenen bu davranışların gerçekleştirilebilmesi için şu şekilde tavsiyelerde bulunulmuştur: ilk öğrenci kayıtlarında veli rehber kitabı hazırlanarak öğrenci velilerine dağıtılabilir, ailelere insanlar arası iletişim konusunda seminerlerin verilmesi sağlatılabilir. Konu hakkında araştırmacılar 41 okul öncesi öğretmenle görüşme yaparak elde ettikleri bulguları yorumlayarak sonuçlar elde etmişlerdir. Temel eğitimin ilk basamağı olan okul öncesinde ideal bir veli profili hakkında araştırmacılar bulguları ışığında genel sonuç araştırmamızın sonuç ve öneriler kısmında yorumlanacaktır. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri de bilginin kalıcılığının sağlanması bakımından okulda öğrettiklerinin evde tekrar edilmesiyle ilgili ailelerden beklentilerini ifade etmiş olabilirler. Burada önemli olan ailelerin çocuğa tekrar yaptırırken ezberci tekrar değil, çocuğun bilgiyi yeniden yapılandığı ve yaratıcı şekillerde ifade ettiği bir tekrar yöntemi seçmesidir. Örneğin evde çocukta o gün okulda anlatılan hikâyenin hatırlandığı kadarıyla kendi ifadeleriyle yeniden anlatılması, resmedilmesi veya canlandırılması istenebilir. Babaoğlu, Çelik ve Nalbant (2018), çalışmalarında ideal veli profilinin araştırılmasında dört ayrı boyutta ele almışlardır. Bunlar: öğrenci- veli ilişkisi, öğretmen - veli ilişkisi, okul - veli ilişkisi ve ebeveyn yeterliliğidir. Araştırmada öğretmenlerden alınan bilgiler doğrultusunda hareket edilmiştir. Öğretmenlerin velilerden beklentileri ve sorumluluk almaları konusunda görüşlerin alındığı tespit edilmiştir. Velilerin diğer öğrencilerle kendi çocuklarını karşılaştırmaları, çocuklarıyla arkadaş olurken ebeveyn rolünde fazlaca çıkmaları, çocuklarına fazlaca koruyucu rol üstlenmeleri gibi durumlarla karşı karşıya kaldıkları tespit edilen diğer durumlardır. Araştırmacılar, öğretmenlerden aldıkları dönütlerde velilerin, öğrencilerle fazla vakit geçirmeleri gerektiği, onları önemsemeleri (aşırıya kaçılmadan), ödevlerine destek olmaları, çocuklarına sorumluluk vermeleri gerektiği, çocuklar üzerinde otorite kurmaları gerektiği sonuçlarına varılmıştır. Barge ve Logus'un (2003), çalışmalarında öğretmen görüşlerine dayalı yaptıkları araştırmada öğretmenler, velilerin düzenli olarak öğretmen ve okul ile iletişim halinde olması gerektiğini vurgulamışlar. Araştırmada dikkat çekilen diğer bir hususta, öğretmenin veli iletişim çabası içerisinde olmayıp aksine velilerin öğretmen ile iletişim çabası içerisinde olması, istekli olması gerektiği vurgulanmıştır. Velilerin okula etkin katılı, sürece dahil olmaları ve takipçi halinde olmalarının önemli olduğu belirtilmiştir. Öğrencini eğitim sürecinde ebeveynlerini sürecin için görmeleri hem kendilerine güvenmelerini ve hem de önemsendiklerinin farkında olmalarını sağlayacaktır.

Erdoğan ve Demirkasımoğlu (2010), konu hakkında araştırmalarını öğretmen ve okul idarecilerinin görüşlerine yönelik yapmışlardır. Araştırmada yöneticiler ve öğretmenlerin görüşlerinin paralellik gösterdiği görülmektedir. Velilerin sürecin içinde olması gerektiği vurgulanmıştır. Velilerin okula sadece bilgi almak için geldikleri onun dışında gelmedikleri tespit edilmiştir. Velilerin okula katılımı konusunda engellerin tespit edilip bu durumun dışına çıkılması gerektiği belirtilmiştir. Diğer bir hususta temel eğitimde en çok karşılaşılan durumun velilerin okulöncesi dönemden başlayarak eğitim seviyesi arttıkça ilginin azaldığı belirtilen diğer bir durumdur.

Ardakoç (2020), eğitimde aile katılımı: engeller ve öneriler konulu çalışmasını temel eğitimdeki öğrenci velilerine yönelik yapmıştır. Çalışmada öncelikle veli katılımına yönelik engelleri 4 kategoriye ayırmaktadır. Bunlar: veli kaynaklı engeller, öğretmen kaynaklı engeller, okul kaynaklı engeller ve sistem kaynaklı engellerdir. Veli kaynaklı engeller, değişen toplum düzeninde ailede rollerin değişmesi, yoğun iş temposu, öğrenci ile velinin birbirinden habersiz olması gibi durumlardır. Öğretmen kaynaklı engellerin, velilerin okula aktif bir şekilde katılım sağlamasında istekli olunması, iletişim kurarken daha hassas davranılması ve konu ile ilgili olacak seminer veya konferans gibi çalışmalara dâhil olmaları ile kalkacağı belirtilmektedir. Okul kaynaklı engeller, öğretmen ve veli görüşmelerinin sağlanacağı odaların bulunmaması, velilerin para istenilmesi durumunda okula çağrılmaları gibi durumlardır. Bunun aşılması için okullarda velileri sürece katma amaçlı etkinliklerin planlanması ve bu konuda desteğin sağlanması gerekmektedir. Sistem kaynaklı engeller, ailenin katılımını sağlamak ve okul aile birliğinde yeniliklere gidilmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır. Araştırmada elde edilen sonuçlar şu şekildedir: değişen toplum düzeni birlikte demokratik bir ortamın sağlanması, yeni yönetmeliklerle desteklenmesi, okul – veli ilişkilerinin artırılmasına yönelik faaliyetlerin düzenlenmesi, okulların durumlarına göre veli iletişim kanalları oluşturulması, güvenli okul ikliminin oluşturulması gerektiği söylenebilir. Işık ve Şahin (2022) ‘ilkokul ve ortaokul velilerinin çocuklarının eğitim sürecine katılımı’ konulu araştırmalarında: Aile katılımı konusunda okulun beklentileri ile velinin beklentisinin bir noktada buluşması gerekir. Bunun için okul çevresi ve velilerin özelliklerinin iyi bilinmesi; okulun eğitim-öğretim ve davranış kazandırma yaklaşımı konusunda aileyi bilgilendirilmesi; bu konuda ortak bir yaklaşıma varılması, eğitimin niteliğini olduğu kadar velinin katılımını da olumlu etkileyecektir. Ayrıca velinin öğretmenden, okul yönetiminden pozitif davetler alması, okula geldiğinde sıcak bir biçimde karşılanması, karşılıklı nezakete saygıya dayalı bir ortamın oluşturulması, veliyi katılıma özendirilebilir gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Akyol ve Yıldırım (2020), ‘Öğretmen ve veli görüşlerine göre ailenin eğitime katılımı’ konulu araştırmalarında ebeveynlerin temel eğitimde eğitime katılımını belirlemektedirler. Örneklem seçiminde gönüllülüğü esas almışlardır. Öğretmen ve veliden oluşan örneklem grubuna ölçek uygulanmıştır. Bu araştırmada elde edilen sonuçlarda, velinin eğitime katılımının orta düzeyde olduğu, annenin babaya göre daha fazla katılım gösterdiği, ailenin çalışma durumuna göre değişkenlik gösterdiği, çocuk sayısı az olan ailenin daha fazla katılımı olduğu, velilerin yaş durumuna göre genç velilerin daha fazla katılım sağladığı, ailelerin eğitim seviyelerine göre bakıldığında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Ülkemizde değişen toplum düzeni ile birlikte yenilikler ve değişiklikler ortaya çıkmaktadır. Değişen toplum ile birlikte velilerin pozisyonları ve rolleri de değişmektedir. Velilerin çocuklarına karşı tutumları ve sorumlulukları günden güne farklılık göstermeye başlamaktadır. Bu çalışmada elde edilen bulgular neticesinde ideal bir veli profili üzerine neler elde edildiği ve nelerin yapılması gerektiği üzerinde durulmuştur. Temel eğitimde okul öncesi başlayan bu süreç ortaokula kadar sürmektedir. Bu süreçte velilerin okula daha etkin katılım sağlaması ve iletişimini kuvvetli tutması gerektiği düşünülmektedir. Araştırmalarda görüşleri alınan öğretmen ve okul idareleri genel anlamda aynı düşünceleri ortaya koymaktadırlar.

Temel eğitimde ideal bir veli profili için, velilerin çocuklarını önemsemeleri, ilgi göstermeleri gerektiği vurgulanmıştır. Günümüzde bu durumun velilerde ilginin yanlış anlaşıldığı ve durumunu farklı yorumladıkları görülmektedir. Veliler aile içerisinde çocuklarına göstermedikleri ilginin eksikliğini okulda öğretmen ve okul idarelerini sorgulamakla telafi etmeye çalışmaktadırlar (Yavuzer, 1999). Velilerde yaşanan diğer hususta öğretmenlerden çok fazla beklenti içine girmektedirler. Bu beklenti anne ve babanın çocuğuna uygulayamadığı beklentilerdir. Anne veya baba çocuğuna yapmadığı faaliyetleri öğretmenden bekleyerek, kendi sorumluluklarını öğretmene yüklemeye çalışmaktadırlar. İdeal veli profilinin oluşmasında bu eksikliklerin azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılması yapılacak etkinlik ve seminerlerle olacağı düşünülebilir. İncelenen araştırmalarda da buna vurgu yapılmaktadır. Çalışmadan elde edilen bulgulardan yola çıkılarak, öğretmen-veli ve öğrenci-veli ilişkilerinin sağlıklı ilerlemesi gerektiği ve bunun devamlılığının sağlanması gerektiği söylenebilir. Veliler öğretmen ile sürekli bir iletişim halinde olmalı ve bunu saygı çerçevesinde sürdürmelidir. Veliler bu konuda kendilerini ayarlamakta zorlanmaktadırlar. Bazı zamanlar veliler karşısındaki kişinin öğretmen olduğunu unutarak, konuşmanın seyri değişmektedir.

Sonuç olarak bu çalışmada incelenen araştırmaların ışığında öğretmenlerin ve idarecilerin görüşleri doğrultusunda velinin eğitim sürecine daha etkin katılımı için eğitimin ilerleyişini etkilemektedir. Velilerin bu durumun farkında olmaları, ona göre hareket etmeleri gerekmektedir. Değişen toplum düzeninde velilerin sorumluluklarının daha da arttığı söylenebilir. Veliler çocuklarına çocuğunun seviyesine göre sorumluluklar vererek takip halinde olup uygulamaları önemlidir. Veli – öğrenci ilişkisi eğitimin önemli bir parçasıdır. Veli, öğretmen ve öğrenci üçlüsü sürekli aktif olmalıdır. Temel eğitimde adından da anlaşılacağı üzere eğitimin temellerinin atıldığı, çocuğun buradan aldığı bilgiler ile hem eğitim hem de sosyal yaşantısını sürdürdüğü bir eğitimdir. Bu konuda yeni yönetmeliklerle birlikte desteklenmeli ve gereken hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akkaya, R. (2019). *Eğitime Katılım Bağlamında Okul Aile Birliklerinin Yeri*. İstanbul: İlke İlim Kültür Eğitim Derneği.
- Akyol, B. ve Yıldırım, B. (2020). Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Ailenin Eğitime Katılımı. *Yıldız Journal Of Educational Research*, 5(1), 89-118.
- Aradağ, İ. (2020). Eğitimde Veli Aile Katılımı: Engeller ve Öneriler. *Alanyazın Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi*, 1(2), 75-84.
- Babaoğlu, E., Çelik, E. ve Nalbant, A. (2018). İdeal Öğrenci Velisi Üzerine Nitel Bir Çalışma. *E- Uluslararası Eğitim Araştırma Dergisi*, 9(1), 51-65.
- Barge, J. ve Loges, W. (2003). Parent Student and Teacher Perceptions of Parental Involvement. *Journal of Applied Communication Research*, 31(2), 140-163.
- Çağdaş, A. ve Seçer, Z. (2012). *Anne Baba Eğitimi*. Ankara: Eğiten Kİtap.
- Dearing, E., Kreider, H., Simpkins, S. ve Weiss, H. (2006). Family Involvement in School and Low Income Childrens Literacy: Longitudinal Associations Between and Within Families. *Journal of Educational Psychology*, 98(4), 653-664.
- Doğan, E. (1995). Ankara Merkez İlçelerindeki OKul Aile İlişkilerinin Engelleri. Ankara: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Epstein, J. (1995). School Family Community Partnerships: Caring For The Children We Share. *Phi Delta Kappan*, 76(9), 701-712.
- Erdoğan, Ç. ve Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri. *Kuram ve Uygulama Yönetimi*, 16(3), 399-431.
- Erkan, S., Uludağ, G. ve Dereli, F. (2016). Okul Öncesi Öğretmenleri, Okul yöneticileri ve Ebeveynlerin Aile Katılımına İlişkin Algıların İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 221-240.
- Herdman, E. (2006). Derleme Makale Yazımında, Konferans ve Bildiri Sunumu Hazırlamada Pratik Bilgiler. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 3(1), 2-4.
- İşık, O. ve Şahin, İ. (2022). İlkokul ve Ortaokul Velilerinin Çocuklarının Eğitim Sürecine Katılımı. *Milli Eğitim*, 51(235), 2061-2084.
- Manolova Yalçın, O., Durmuşoğlu Saltalı, N. ve Ateş, M. (2019). Okul Öncesi Eğitimde Aranılan Veli Profoli. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 2(2), 1-23.
- Sovremennaia, Ş. (2014). *Öğretmenlerin Velilerden Beklediği 10 Davranış*. Kiev: Eğitim Ajansı Yayını.
- Yavuzer, H. (1999). *Anne- Baba-Çocuk*. Remzi Kitapevi.
- Yücetaş Artan, G. (2019). Eğitimde Veli Katılımı: Doküman İncelemesi. Gaziantep Üniversitesi: Yüksek Lisans Tezi.